

بررسی آسیب شناسی سندرم تلفات نوزادان و بچه ماهیان قزل آلای رنگین کمان (*Oncorhynchus mykiss*) در تعدادی از مزارع تکثیر و پرورش ماهی برخی استانهای کشور

سید جلیل ذریه زهرا^۱ - عیسی شریف پور^۲

۱- مرکز تحقیقات ماهیان سرد آبی کشور، ۲- مؤسسه تحقیقات شیلات ایران

پست الکترونیکی مسئول مقاله: zorrieh@yahoo.com

در این بررسی تعداد ۱۶۰ نمونه شامل کبد (۴۵ نمونه)، کلیه (۳۵ نمونه)، طحال (۲۰ نمونه)، هپاتوپانکراس (۲۵ نمونه)، روده (۱۵ نمونه)، آبشش (۲۰ نمونه) از میان ۵۹ بچه ماهی زیر ۲ گرم، ۴۵ بچه ماهی قد انگشتی و ماهی مولد از مزارع تکثیر و پرورش استانهای مازندران، تهران، فارس، مرکزی، کردستان و کهگیلویه و بویر احمد طی سالهای ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۵ انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفت. نمونه های مورد بررسی بلافاصله در بافر فرمالین ۱۰٪ قرار گرفته و به روش استاندارد مقاطع ۵ میکرون از آنها تهیه گردید و بروش E & H مورد رنگ آمیزی و توسط میکروسکوپ نوری مورد مطالعه قرار گرفت. علائم بالینی همچون تیرگی بدن، اگزوفتالمی، آسیت، شنای نامنظم و چرخشی در بچه ماهیان مورد بررسی مشاهده گردید. بچه ماهیان مبتلا در لبه ها و خروجی های استخر تجمع کرده و کست های مدفوعی، اتساع محوطه شکمی و آسیت در آنها واضح بود. در بررسی میکروسکوپی تغییرات آسیب شناسی به شرح ذیل مشاهده گردید: در آبشش هیپرپلازی موجب ایجاد حالت گریزی شکل مشخصی در آن شده و با ازدیاد سلولی، چسبندگی و التهاب در غشای پایه تیغه های آبششی ثانویه همراه بود. در بافت روده پرخونی، نکروز و چسبندگی در لایه زیر مخاط قابل مشاهده بود. در کلیه برخی پرخونی ها در عروقخونی، دژنره شدن سلول های کلیوی، نکروز بافت خونساز و لوله های ادراری، افزایش رنگدانه های ملانین به همراه نفوذ سلول های آماسی قابل مشاهده بود. همچنین دژنراسانس سلولی، ادم، در بخش قدامی کلیه و همچنین نکروز حاد لوله ها و نکروز بافت خونساز بینابینی و تجمع رنگدانه های ملانین (هموسیدروزیس) در کلیه دیده شد. در بافت کبد پرخونی عروقخونی و دژنره شدن در پارانشیم کبدی دیده شد. پرخونی در سینوزوئید های کبدی، نفوذ سلول های آماسی و اتساع سینوزوئید ها، تجمع مونوسیت ها در سینوزوئید ها و بروز حالت ملانوماکروفاژ ای مرکب از (MMC)، ک اریولیز و پیگمنتوزیس، انهدام و مراحل نکروز مشاهده شد. علائم بالینی یافته های آسیب شناسی بیانگر آن است که یک عامل بیماریزای ویروسی به عنوان علت اصلی سندرم تلفات در ایران می تواند مطرح باشد که سهم IHN بیشتر بنظر می رسد.

کلمات کلیدی: ماهی قزل آلای رنگین کمان، سندرم تلفات نوزادان، آسیب شناسی